

**Periodisk programevaluering
Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)**

2004-2008

**Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling
UiO**

Forord.....	3
1 Innledning.....	3
2 Om PPU.....	3
2.1 Kort historisk bakgrunn.....	3
2.2 PPU-studiet.....	4
2.3 Oppbygging og organisering.....	4
2.4 PPU-ledelsens vurdering av oppbygging og organisering av PPU.....	5
3 Ressurser på PPU.....	6
3.1 Faglige ressurser.....	6
3.2 Administrative ressurser.....	6
3.3 PPU-ledelsens vurdering av ressursene tilknyttet PPU.....	6
4 Rekruttering og gjennomstrømming.....	7
4.1 Antall søkere til PPU heltid.....	7
4.2 Antall søkere til PPU deltid.....	7
4.3 Gjennomstrømming på PPU.....	8
4.4 PPU-ledelsens vurdering av rekruttering og gjennomstrømming.....	8
5 Vurdering i forhold til programmets mål beskrevet i emnebeskrivelsene.....	8
5.1 Målformuleringene i PPU ved ILS slik de fremkommer i emnebeskrivelsene.....	9
5.2 PPU-ledelsens vurdering av formulering av målene og deres hensiktsmessighet ...	10
5.3 Måloppnåelse.....	10
5.4 PPU-ledelsens vurdering av måloppnåelse.....	11
6 Hva er det fokusert spesielt på i denne perioden med hensyn til å utvikle studiekvaliteten?.....	12
6.1 System for kvalitetssikring.....	12
7 Er det fanget opp indikasjoner på særlig god kvalitet eller på sviktende kvalitet? Hvordan ble dette fulgt opp?.....	14
7.1 Indikasjoner på særlig god kvalitet.....	14
7.1.1 Forskning og utviklingsarbeid:.....	14
7.1.2 Praksis og undervisning:.....	14
7.1.3 Eksamensordningen:.....	14
7.1.4 Organiseringen av studiet:.....	14
7.1.5 Praksis i Ex.paed.:.....	15
7.1.6 Universell utforming – IKT.....	15
7.2 Indikasjoner på sviktende kvalitet.....	15
7.2.1 Studieinformasjon på ITL.....	15
7.2.2 Fagstudier på LAP.....	15
7.2.3 LAP studenter mindre tilfreds med PPU.....	16
7.2.4 Gjennomstrømming PPU deltid.....	16
7.2.5 For stor avstand praksis - teori i studiet.....	16
7.2.6 Ettfagsstudenter.....	16
7.2.7 Universell utforming – tilrettelegging for funksjonshemmede studenter.....	17
8 Hva er det viktig å fokusere på i fremtiden?.....	17
9 Sammenfattende begrunnelse for programmets videreføring, endring eller nedleggelse	18
Vedlegg 1 – Mal for periodisk programevaluering.....	Error! Bookmark not defined.
Vedlegg 2 – Emnebeskrivelsene til PPU3110, UVEXPAED03, PPU3120...	Error! Bookmark not defined.
Vedlegg 3 – Fagplanene.....	Error! Bookmark not defined.
Vedlegg 4 – Vurderingskriteriene for praksis.....	Error! Bookmark not defined.
Vedlegg 5 – Studielitteratur.....	Error! Bookmark not defined.
Vedlegg 6 – Rapporter fra tilsynssensor.....	Error! Bookmark not defined.
Vedlegg 7 – Oppsummering av studentundersøkelsene.....	Error! Bookmark not defined.

Vedlegg 8– Retningslinjene for innføringskurset	Error! Bookmark not defined.
Vedlegg 9 – Retningslinjene for hoveddelen	Error! Bookmark not defined.
Vedlegg 10 – Retningslinjene for praksis	Error! Bookmark not defined.
Vedlegg 11 – Vurderingskriteriene	Error! Bookmark not defined.

Forord

Egenvurderingen er ført i pennen av PPU-leder og studieleder på PPU. Den bygger på arbeidet som er utført av hver enkelt fagansvarlig, strategisk plan for perioden, årsrapporter, undersøkelser og evalueringer samt annet grunnlagsarbeid gjennomført av ILS' administrasjon. Egenvurderingen er drøftet og tilført bidrag av de faglig og administrativt ansatte på PPU. Egenvurderingen er godkjent av programrådet.

1 Innledning

Periodisk programevaluering av PPU gjennomføres våren 2008 etter retningslinjer i kvalitetssikringssystemet ved Universitetet i Oslo (UiO), jfr. www.kvalitetssystem.uio.no. Programevalueringen dekker perioden 2004-2008.

Hensikten med programevalueringen er i følge retningslinjene:

"...å foreta en helhetlig vurdering av programmet, på bakgrunn av den informasjon som er fremkommet i perioden, og slik komme frem til tiltak som sikrer og styrker programmets kvalitet."

Periodisk programevaluering omfatter både en egnevaluering og en ekstern evaluering, der blant annet egnevalueringen ligger til grunn for den eksterne komiteens vurdering.

Egenvurderingen følger malen gitt av UiO (vedlegg 1) og har følgende struktur: I del 2 gis det en kortfattet beskrivelse av PPU-studiet på ILS. Del 3 viser faste faglige undervisningsstillinger og den administrative ressurs som er knyttet til PPU ved ILS. Del 4 tar for seg spørsmål vedrørende rekruttering og gjennomstrømming. I del 5 vurderes programmets mål beskrevet i emnebeskrivelsene, mens del 6 tar for seg hva som har vært særlig prioritert i perioden for å utvikle økt studiekvaliteten. Del 7 omhandler indikasjoner på særlig høy og sviktende kvalitet og hvordan dette er fulgt opp. I del 8 trekkes det opp fokusområder i fremtiden og del 9 gir en samlet vurdering av programområdet PPU ved ILS UiO.

For en beskrivelse av studiet og studiets innhold, vises det til emnebeskrivelsene som er gitt på nett (vedlegg 2), fagplanene (vedlegg 3) og retningslinjene for studiet (vedlegg 8 og 9) og for praksis (vedlegg 10).

2 Om PPU

2.1 Kort historisk bakgrunn

PPU har vært et studium på 60 studiepoeng siden 1993, og tilbys både på deltid, heltid og som en del av Lektor- og adjunktprogrammet (LAP). I hele perioden har PPU hatt en opptaksramme på 360 studenter i året. PPU ved ILS er således landets største lærerutdanner på universitetsnivå.

I løpet av 2004 ble følgende 12 fagdidaktiske tilbud i PPU nedlagt som følge av anstrengt økonomi: Fagdidaktikk i økonomi, rettslære, mediekunnskap, idéhistorie, spansk, russisk, kunst og kultur, musikk, drama og norsk som 2. språk, psykologi og informatikk. I tillegg ble fagdidaktikk i kjemi, fysikk og biologi slått sammen til naturfagdidaktikk. I 2006 og 2007 ble tilbudene i henholdsvis mediekunnskap, spansk og musikk gjenåpnet.

Årene 2004-2008 har for ILS artet seg som en periode med konsolidering og ny utvikling og med økt samarbeid mellom PPU og avdelingene for forskning og utdanningsledelse. Det har vært satset atskillig på utdanning av veiledere til partnerskolene og på prosjektet veiledning av nye lærere. Seminargruppene har gjennomført forsøk med økt vekt på integrering mellom teori og praksiserfaringer. Eksamensordningen er forenklet med færre mappeoppgaver og innføring av en separat muntlig eksamen. ILS har i de siste årene deltatt aktivt i utformingen og implementeringen av Kunnskapsløftets nye læreplan og har bidratt med en omfattende forskning og publisering med relevans for skole og lærerutdanning.

I løpet av perioden fram til dags kan man generelt hevde at studiet har vært under kontinuerlig revisjon og styrking.

2.2 PPU-studiet

PPU bygger på den nasjonale rammeplanen for Praktisk-pedagogisk utdanning av 2003, og kvalifiserer til arbeid på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen, i videregående opplæring og i voksenopplæring. (Grunnopplæringens 5-13 trinn og voksenopplæring).

PPU heltid går over to semestre som heltidsstudium for studenter som har fagutdanning av lavere eller høyere grad fra universitet og høgskole fra før. Søkere må ha minimum 180 studiepoeng. Av de må søkeren ha minimum 60 studiepoeng i ett eller to av de fagene vi tilbyr fagdidaktikk i. Det tas opp 180 studenter til PPU heltid annen hver høst.

PPU deltid er et desentralisert studietilbud over tre semestre for studenter som har fagutdanning av lavere eller høyere grad fra universitet eller høgskole fra før. Det er samme opptakskrav som for heltidsstudiet. Det tas opp 150 studenter til PPU deltid annen hver vår.

PPU tilbys også i Lektor- og adjunktprogrammet (LAP) på UiO. (I rapporten videre benyttes benevnelsen PPU i LAP). Studenter på LAP har 2,5 års fagstudier i programmet før PPU. LAP-studenter begynner på PPU hver vår. I tillegg tas det opp 60 studenter til PPU heltid annen hver vår for å fylle opp opptakskvoten.

De tre variantene av PPU gjør at PPU blir et komplisert studie å administrere. Annen hver vår har vi to opptak samtidig, ett til LAP-PPU og ett til deltid. Enkelte semestre har vi to kull samtidig, enkelte andre semestre har vi 3 kull samtidig. Dette gjør at ressursbehovene varierer fra semester til semester.

2.3 Oppbygging og organisering

PPU heltid og deltid består av to emner, et innføringskurs på 10 studiepoeng (PPU3110/PPU3110D) og en hoveddel på 50 studiepoeng (PPU3120/PPU3120D). PPU i LAP består av Ex.paed. på 10 studiepoeng (UVEXPAED03) og hoveddelen på 50 studiepoeng (PPU3120). Studentene i PPU heltid og deltid og PPU i LAP har samme hoveddel av studiet.

Studenter som tar PPU som et årshetsstudium (heltid og deltid) går rett over på hoveddelen etter fullført innføringskurs. Studenter på LAP derimot, tar innføringskurset Ex.paed. det første semesteret i programmet og fortsetter med hoveddelen i 6. og 7. semester.

Delingen av studiet hadde sin begrunnelse i en nødvendig harmonisering av PPU heltid og deltid med PPU i LAP.

PPU omfatter pt. i tillegg til pedagogisk teori, 14 fagdidaktiske fag: Engelsk, Fransk, Geografi, Historie, Religion og etikk, Matematikk, Mediekunnskap, Musikk, Naturfag, Norsk, Samfunnskunnskap, Spansk, Tysk og Tospråklig opplæring. Pedagogikk og hvert fagdidaktisk fag har egen fagplan (vedlegg 3).

PPU-studiet har for tiden 12 uker skolepraksis fordelt på to perioder. Første praksisperiode i første semester på heltidsstudiet (2 semester på deltidsstudiet) omfatter 4 uker og gjennomføres som gruppe/parpraksis, mens den andre perioden omfatter 8 uker i andre semester (3 semester på deltidsstudiet) og foregår som individuell/parpraksis. I tillegg har studentene på PPU i LAP to dagers observasjonspraksis i løpet av Ex.paed studiet. ILS har pt. 78 partnerskoler.

All undervisning i PPU, unntatt forelesningene, er obligatorisk. Undervisningen i PPU heltid er lagt i fire teoriperioder, en før første praksis, en etter første praksis, en før andre praksis og en etter andre praksis. Det er to forelesninger og en seminargruppeundervisning i pedagogikk i uken, samt undervisning i fagdidaktikk to ganger i uken ved to fag eller en gang i uken ved ett fag. Vi har særdeles godt oppmøte også på forelesningene. Noe av grunnen til dette kan være at seminargruppene tar opp temaene fra forelesningene og det forventes at studentene også deltar på forelesningene. Seminarlederne får ressurs for å være tilstede på fellesforelesningene og har dermed samme erfaringsgrunnlag som studentene. I tillegg har vi en kursuke der vi har noen obligatoriske kurs, mikroundervisning og faglige skrivekurs, samt noen frivillige kurs. Tilbudet med frivillige kurs kan variere fra år til år, men to kurs er gjengangere, Ungdom og rus og Skole og hjem samarbeid.

Undervisningen i PPU deltid organiseres på tilsvarende måte, men foregår for det meste på 4 ukeslange samlinger på Sundvolden hotell.

2.4 PPU-ledelsens vurdering av oppbygging og organisering av PPU

Sett i lys av de ulike PPU variantene vi tilbyr, vurderer PPU-ledelsen oppbyggingen og organiseringen som god.

Ved at PPU ble delt i 2 deler, ble det mulig å samkjøre ordinære PPU-studenter og LAP-studenter som tar PPU.

Tilbakemeldinger fra studentene om undervisningen innhentes hvert semester og det vurderes felles tiltak til forbedringer. Hver faglærer får tilbakemeldinger på den gitte undervisning. Organiseringen av studiet med 2 forelesninger i pedagogikk, påfølgende seminarsamling og seminarer i fagdidaktikk fungerer godt.

Vi får svært gode tilbakemeldinger på praksis. PPU-ledelsen vurderer derfor praksisopplæringen som i hovedsak god. Vi har imidlertid mangelfull kunnskap om kvaliteten i praksisopplæringen. Det er derfor satt i gang et forskningsprosjekt som skal forske på dette. Eventuelle tiltak vil vurderes etter at forskningsprosjektet er gjennomført.

PPU-ledelsen er imidlertid også opptatt av sammenhengen mellom teori og praksis. Mer om dette i pkt. 6, 7 og 8.

3 Ressurser på PPU

3.1 Faglige ressurser

I dag er det 2 faste undervisningsstillinger i pedagogikk (1 amanuensis og 1 universitetslektor). I tillegg til disse stillingene er det 3 stipendiater som hver har 25% undervisningsplikt. Dette utgjør samlet 3 årsverk. Siden stipendiatene har unnagjort sin undervisningsplikt, har det vært behov for å engasjere vitenskapelig personell i deltidsstillinger for å dekke undervisningsbehovet for et måltall på 360 studenter per år. Det samlede udekkede behovet i pedagogikk utgjør for tiden 3.5 årsverk. Det skal lyses ut 2 universitetsstillinger, en fast og en midlertidig.

Fagdidaktikk har 15 vitenskapelige personer i fast stilling i tillegg til 4 stipendiater. Disse skal til sammen dekke undervisningen på PPU og en del av undervisningen på de fagdidaktiske masterspesialiseringene. For å dekke det samlede undervisningsbehovet i fagdidaktikk på PPU, må det hentes inn eksterne ressurser.

3.2 Administrative ressurser

I hele perioden har det vært 4 stillingsressurser i administrasjonen av PPU. Administrasjonsarbeidet er omfattende og har vært økende etter Kvalitetsreformen. Det har derfor i perioder vært nødvendig med innleid arbeidsressurs.

3.3 PPU-ledelsens vurdering av ressursene tilknyttet PPU

Per i dag, H08, henter vi inn eksterne ressurser for å dekke behovet for pedagoger. Vi har nå inne 4 personer for å dekke undervisningsbehovet. Samtidig benytter vi oss av ytterligere noen eksterne pedagoger til sensurering, skolebesøk og påhør. Ved tilsetting av to universitetslektorer vil undervisningsressursene knyttet til pedagogikk forbedres, men fremdeles er det et udekket behov på minst én stilling i 100 %. Slik det er nå, vil tid til egenutvikling og oppdatering gå på bekostning av tid til undervisningsoppgaver.

Ressursene innen fagdidaktikk er svært presset, spesielt i de fagområdene som både er på de fagdidaktiske masterspesialiseringene og innen etter- og videreutdanning. Samtidig har mange av fagdidaktikerne verv, oppdrag og annet ansvar. Et høyt antall mertimer blant de faglige ansatte er et tydelig signal om at vi har for lite faglige ressurser. På PPU er det som sagt 13 fagdidaktiske fag. Undervisning i ett fag, dekker ikke arbeidsplikten, og det blir derfor en naturlig løsning å hente inn eksterne ressurser til å undervise i *enkelte* av de fagdidaktiske fagene.

Med tanke på kompleksiteten i PPU og med ulike undervisningsbehov fra semester til semester, må man benytte eksterne ressurser i kortvarige engasjementer. Dette er i tillegg ikke tilfredsstillende for utviklingen av det faglige miljøet.

Kvalitetsreformen har medført mer generell studieadministrasjon og mer rapportering. I tillegg har studieleder i dag flere lederoppgaver enn studieleder tidligere har hatt. PPU-administrasjonen har i hele perioden hatt et svært høyt antall mertimer. Etter PPU-ledelsens vurdering er 4 stillingsressurser for lite. Per i dag er det behov for 1 stilling til i PPU-administrasjonen. Med tanke på å øke kapasiteten fra 360 til 450 studenter, vil det være behov for ytterligere 1 stilling i 100 %.

PPU-ledelsen vurderer at vi for tiden ikke har tilstrekkelige ressurser, og at vi er svært sårbare. Det skal fra V09 innføres nye rutiner når det gjelder planlegging og fordeling av oppgaver. For de faglige ansatte blir prioriteringen klarere. Undervisning på prioriteres ved utarbeidelse av arbeidsplaner for de faglige tilsatte. Deretter vurderes det hva de enkelte faglige kan gjøre av annen undervisning, andre verv og oppdrag ut i fra hvor mye tid som gjenstår tilgjengelig.

4 Rekruttering og gjennomstrømming

Dette kapittelet inkluderer ikke PPU i LAP. Det er ikke mulig å hente ut tilsvarende tall for studenter som tar PPU gjennom LAP.

4.1 Antall søkere til PPU heltid

Målgruppen til PPU heltid er studenter som har gjennomført fagutdanning av lavere eller høyere grad fra universitet eller høgskole, min. 180 studiepoeng. Heltidsstudiet har hovedopptak hvert annet høstsemester. I tillegg tas det opp 60 studenter annet hvert vårsemester sammen med PPU i LAP.

Antall søkere på PPU heltid i forhold til antall plasser (uten LAP)		
Kull	Ant. søkere	Ant. plasser
H04	692	180
H05	848	180
V06 (ekstra plasser LAP-PPU)	304	60
V07 (ekstra plasser LAP-PPU)	278	60
H07	419	180
V08 (ekstra plasser LAP-PPU)	181	60

Tabellen viser at søkertallet har sunket noe, men at søkertallet på PPU heltid likevel er høyt. Fra fagdepartementets side er det ønskelig at ILS kan tilby PPU heltid hvert høstsemester. Det er ikke mulig å gjennomføre med mindre opptaksrammene heves.

4.2 Antall søkere til PPU deltid

Målgruppen for PPU deltid er studenter som har gjennomført fagutdanning av lavere eller høyere grad fra universitet eller høgskole, min. 180 studiepoeng, og som enten er tilsatt i skolen eller av andre årsaker ikke kan delta på heltidsstudiet. Opptak til PPU deltid foretas hvert annet år med start vårsemester.

Antall søkere på PPU deltid i forhold til antall plasser		
Kull	Ant. søkere	Ant. plasser
H04	528	150
V06	395	150
V08	371	150

Tabellen viser at søkertallet til PPU deltid har sunket noe, men at det likevel er høyt.

4.3 Gjennomstrømming på PPU

I tabellene nedenfor vises antall studenter som har begynt på studiet, PPU heltid og PPU deltid) og hvor mange av de som fullførte studiet på normert tid.

Gjennomføringsprosent PPU Heltid (LAP-PPU er ikke med)			
Kull	Møtt	Fullført	Gjennomføringsprosent
H04-V05	171	155	90,6
H05-V06	190	164	86,3
V06-H06	122	94	77,0
V07-H07	97	81	83,5
H07-V08	144	122	84,7

Gjennomføringsprosent PPU Deltid			
Kull	Møtt	Fullført	Gjennomføringsprosent
V06-V07	148	100	67,6
H04-H05	133	129	97,0

Gjennomstrømmingen på heltidsstudiet er høy, noe som kan forklares med studiets profesjonsretting, studiets varighet på 1 år, tett undervisningsoppfølging og studentenes motivasjon. Frafallet (stryk til eksamen/praksis, slutter eller utsetter studiet underveis) er på 10-15%.

Gjennomstrømmingen på deltidsstudiet varierer sterkt ved de to kullene i perioden 2004-2008. Den lave gjennomstrømningsprosenten for kullet V06-V07 anses som spesielt. De fleste av disse studentene var i full jobb. Tilbakemeldinger viste at eksamen på PPU kolliderte i tid med eksamen på skolene hvor studentene hadde sin arbeidslass. Et økende press på lærere, kan gjøre det vanskelig å fullføre et studium ved siden av. Dette forholdet er det tatt høyde for i forhold til kullet som nå er i studieløpet, se pkt. 7.2.4.

4.4 PPU-ledelsens vurdering av rekruttering og gjennomstrømming

PPU har gjennomgående høye søkertall som PPU-ledelsen vurderer som gode. PPU-ledelsen påpeker at det likevel vil foregå kontinuerlig arbeid for å markedsføre PPU slik at søkertallet opprettholdes, og slik at vi beholder de gode søkerne.

PPU-ledelsen vurderer gjennomstrømmingen som god, med unntak av det ene deltidskullet. Det viser at vi må jobbe for å forbedre og tilrettelegge studiet kontinuerlig.

PPU har gjennomgående godt tilfredse studenter (se vedlegg 7). Dette kan også virke inn i forhold til den hovedsakelig gode gjennomstrømmingen.

5 Vurdering i forhold til programmets mål beskrevet i emnebeskrivelsene

PPU bygger på Rammeplanen for Praktisk-pedagogisk utdanning. ”Lov og rammeplaner utgjør et forpliktende grunnlag for institusjonene som gir lærerutdanning, for de tilsatte, studentene og representantene for praksisopplæringen” (Rammeplanen for PPU av 2003, s. 9).

Rammeplanen viser til formålet med lærerutdanningen som var oppgitt i Universitets- og høyskoleloven av 1995 § 54a:

”1. Lærerutdanning skal gjennom undervisning, forskning og faglig utviklingsarbeid, gi den faglige og pedagogiske kunnskap og praktiske opplæring som er nødvendig for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning, læring og oppdragelse. Utdanningen skal ta utgangspunkt i ulike forutsetninger hos elever og barnehagebarn og være i samsvar med målene for det opplæringsnivå utdanningen sikter mot.

2. Utdanningen skal fremme studentenes personlige utvikling og yrkesetiske holdning, utvikle evne til refleksjon, vekke interesse for faglig og pedagogisk utviklingsarbeid som er relevant for arbeid i skole og barnehage, og gi forståelse for sammenhengen mellom læreryrket og opplæringssystemets funksjon i samfunnet.”

Denne bestemmelsen er imidlertid ikke videreført i Universitets- og høyskoleloven (UH-loven) av 2005. UH-loven viser til at departementet kan fastsette nasjonale rammeplaner for enkelte utdanninger, j.fr. § 3-2, annet ledd, og det er gitt en forskrift til rammeplan for Praktisk-pedagogisk utdanning (FOR-2005-12-13-1454) som tilsvarer forskriften til § 46 nr. 4 i den opphevede loven om universitet og høyskoler. Det har imidlertid ikke kommet en ny rammeplan oppdatert etter ny lov og forskrift.

I punkt 2.1 i rammeplanen er det fastsatt en rekke kompetanser som studentene skal utvikle gjennom studiet, samt målområder som skal sikre et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, praksiserfaring og didaktisk refleksjon (Rammeplanen 2003:14).

5.1 Målformuleringene i PPU ved ILS slik de fremkommer i emnebeskrivelsene

Målene er formulert innenfor hvert av emnene:
 Innføringskurset: PPU3110/PPU3110D/UVEXPAED03
 Hoveddelen: PPU3120/PPU3120D.

Målene i emnebeskrivelsene er formulert som følger:

Innføringskurset PPU3110/PPU3110D/UVEXPAED03:

I emnebeskrivelsen av V07 siteres:

”Studentene skal utvikle innsikt i noen grunnleggende spørsmål knyttet til læring og undervisning og skolens rolle i samfunnet. Studentene skal utvikle evne til å reflektere over egne læringserfaringer, læreforutsetninger og lærerrollen.” (Emnebeskrivelsene til PPU3110 fra og med V07, PPU3110D fra og med V08, UVEXPAED03 fra og med V07)

Hoveddel PPU3120/PPU3120D:

I emnebeskrivelsen av V08 siteres:

”Studiet er klart profesjonsrettet som forberedelse til lærerarbeid i grunnskole (fra og med 5. trinn), videregående opplæring og voksenopplæring. Målsettingen er at studiet - på basis av PPU3110 (innføringskurset) eller UVEXPAED03 eller UVEXPAED03B og fagstudiene - skal fungere som en integrert helhet der pedagogisk og fagdidaktisk teori belyser praksisfeltet og der erfaringer fra praksis fører til teoretiske spørsmål og overveielser.” (Emnebeskrivelsene til PPU3120 fra og med V07, PPU3120D fra og med V08.)

5.2 PPU-ledelsens vurdering av formulering av målene og deres hensiktsmessighet

PPU-ledelsen vurderer målene slik de fremkommer i emnebeskrivelsen for PPU3110, PPU3110D og Ex. Paed som relevante og hensiktsmessige som innføring til PPU.

Målene slik de fremkommer for PPU3120 vurderes som mer knyttet til en innholdsmessig emnebeskrivelse enn mål/kompetansemål. Mål/kompetansemål er imidlertid gitt i fagplanene for de fagdidaktiske fagene, pedagogikk og i vurderingskriteriene for praksis. De enkelte fagplanene og kriteriene for praksis er i godt samsvar med kravene i nasjonal rammeplan.

PPU ledelsen ser det som nødvendig å revidere målformuleringene for PPU-studiet, slik at den fungerer som overordnede mål for PPU, som konkretiseres nærmere i fagplanene for de fagdidaktiske fagene, pedagogikk og i vurderingskriteriene for praksis.

Av tiltak som vil bli iverksatt er å revidere målformuleringene for PPU3120 slik at de tydelig beskriver den profesjonelle kompetansen studentene skal oppnå i samsvar med gjeldende rammeplan, samt tydelig knytte målene i fagplanene, pedagogikk og praksis til den overordnede målformuleringen i hoveddelen.

Videre vil det bli sikret sammenheng og helhet i målformuleringene for innføringskurset og hoveddelen

5.3 Måloppnåelse

Grad av måloppnåelse er vanskelig å angi på bakgrunn av teksten i emnebeskrivelsene til hoveddelen PPU3120 og PPU3120D.

Måloppnåelse kan imidlertid vurderes i forhold til målene gitt i fagplanene for pedagogikk og de fagdidaktiske fagene, samt vurderingskriteriene for praksis. For målene i fagplanene og vurderingskriteriene for praksis, vises det til vedlegg 3 og 4.

Undervisningen, litteraturens og eksamensordningens relevans i forhold til målene er viktige indikatorer på måloppnåelse. Generelt er det en svakhet at nasjonal rammeplan for PPU er fra 2003. Den har dermed ikke fanget opp Kunnskapsløftets krav om kompetanser og endrede krav til lærerne og lærerutdanningene. Målene i de fagdidaktiske fagene og pedagogikk er dermed relatert til gjeldende rammeplan, og måloppnåelse må derfor ses på denne bakgrunnen. Likevel er rammeplanen såpass vid at det er mulig å justere undervisning og innhold slik at rammeplanen ligger til grunn, men undervisning og innhold har tatt høyde for endringer som kom med av Kunnskapsløftet.

Undervisningen i de fagdidaktiske fagene er lagt opp slik at det viser godt samsvar mellom rammeplan, mål for de enkelte fagdidaktiske fagene og vurderingskriteriene for eksamen og praksis. På basis av det som er nevnt i avsnittet ovenfor, danner selvsagt Kunnskapsløftets krav ramme for oppdatert undervisning.

Undervisningen foregår på seminarsamlinger og med varierte arbeidsformer (forelesning, seminararbeid og gruppeaktiviteter) avhengig av faglige metoder og størrelsen på gruppen. I undervisningen legges det vekt på å synliggjøre fagdidaktikkens praksisrelevans på basis av fagdidaktisk refleksjon. Praksisrelevansen i denne sammenhengen er knyttet til Kunnskapsløftets krav.

Litteraturen blir fortløpende vurdert og revidert av faglærerne. For spesifiserte litteraturlister vises til vedlegg 5.

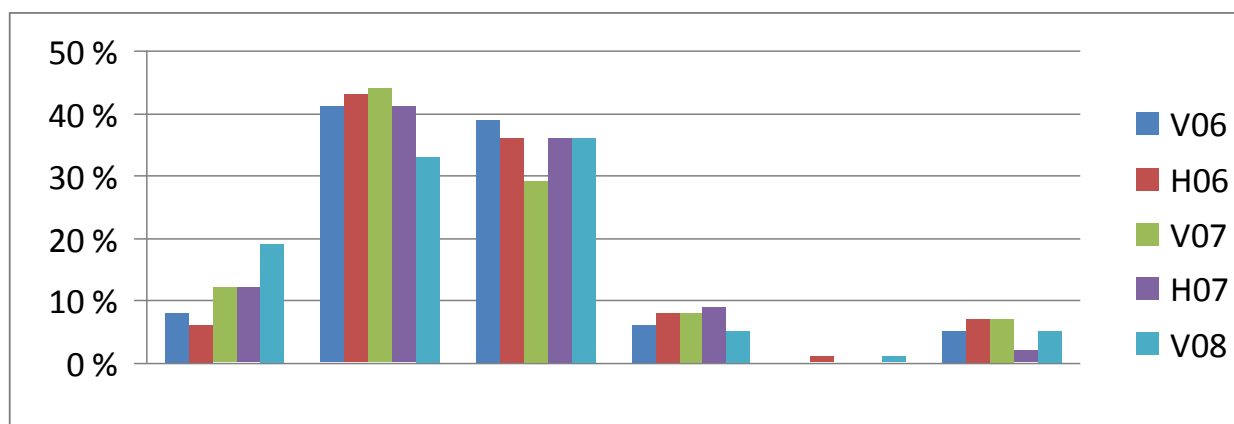
Undervisningen i pedagogikk foregår som fellesforelesninger og seminargrupper basert på målene i fagplan for pedagogikk. Temaene på fellesforelesningene drøftes og aktualiseres ved forberedte studentframlegg og hvor det benyttes praksisrelaterte arbeidsformer. På bakgrunn av det som er nevnt om at rammeplanen er fra 2003, er det likevel rimelig å hevde at det er godt samsvar mellom rammeplan, fagplanmålene for pedagogikk og vurderingskriteriene for praksis og eksamen.

Den viktigste utfordringen er imidlertid å gjøre pedagogikkfaget mer profesjonsrettet og mindre preget av studiefaget pedagogikk. Kravet om kompetansene slik de kommer til uttrykk i Kunnskapsløftet, er løftet inn i innhold og undervisning, men kan ikke vises direkte tilbake i rammeplanen.

Litteraturen i pedagogikkfaget vurderes og revideres fortløpende. For spesifiserte litteraturlister vises til vedlegg 5.

Eksamen består av en mappe som inneholder en fagdidaktisk oppgave, en pedagogikk oppgave og en integrert oppgave som integrerer det fagdidaktiske faget, pedagogikk og praksis. I tillegg er det en muntlig eksamen med en presentasjon med ett gitt tema, det andre fagdidaktiske faget og pedagogikk. Praksiserfaringer skal integreres der det er naturlig.

Karakterfordelingen gir også en indikasjon på måloppnåelse. Karakterfordelingen på PPU i perioden er som følger:

	A	B	C	D	E	stryk
V06	8 %	41 %	39 %	6 %	0 %	5 %
H06	6 %	43 %	36 %	8 %	1 %	7 %
V07	12 %	44 %	29 %	8 %	0 %	7 %
H07	12 %	41 %	36 %	9 %	0 %	2 %
V08	19 %	33 %	36 %	5 %	1 %	5 %

5.4 PPU-ledelsens vurdering av måloppnåelse

Dersom måloppnåelse vurderes i forhold til mål og kompetansemål slik de fremgår av de enkelte fagplanene for studiet og vurderingskriteriene for praksis og som studentene blir vurdert etter, er det rimelig å hevde at PPU-studiet har høy grad av måloppnåelse.

PPU-ledelsen vurderer undervisningen og litteraturen til å stå i rimelig samsvar med målene. Med rimelig menes i denne sammenheng at rammeplanen er utarbeidet før Kunnskapsløftets innføring, og at innhold og undervisning i fagdidaktikk og pedagogikk er justert i samsvar med Kunnskapsløftet.

Høy grad av måloppnåelse begrunnes blant annet med tilsynsensors vurderinger (se vedlegg 6). I tillegg er det svært høyt karaktersnitt til eksamen noe som har sammenheng med PPU studentenes til dels lange studieerfaring. Dette gir høy kvalitet på studiet.

Videre er det god sammenheng mellom målene i fagplanene for pedagogikk og de fagdidaktiske fagene, undervisningen og vurderingskriteriene til eksamen og praksis. Det arbeides med å etablere enda tettere samarbeid med partnerskolene og vurdering av studentens praksis.

Studentevalueringer som del av kvalitetssikringssystemet er en vesentlig faktor i arbeidet studierevisjoner. Dette gjelder blant annet revisjoner/endringer av undervisningsopplegg i pedagogikk og fagdidaktikk samt formelle sider ved studiet som eksamensordning og studieinformasjon.

6 Hva er det fokusert spesielt på i denne perioden med hensyn til å utvikle studiekvaliteten?

I denne perioden har PPU-ledelsen ved ILS foretatt kontinuerlig vurdering og endring av PPU-studiet i samarbeid med faglig tilsatte på PPU, administrasjonen ved PPU og tilbakemeldinger fra studentene.

6.1 System for kvalitetssikring

PPU og Ex.paed omfattes av et godt system for kvalitetssikring. Grunnet 100 % bruk av den elektroniske læringsplattformen It's:learning kan vi enkelt gjennomføre kvantitative undersøkelser i studentgruppene. Svarprosenten i slike undersøkelser ligger på rundt 70 %. PPU heltid evalueres midtveis ved hjelp av en kvantitativ elektronisk undersøkelse og med intervju av en referansegruppe bestående av 10-12 studenter. Sluttevaluering gjøres på samme måte. PPU deltid evalueres ved hjelp av en kvantitativ elektronisk undersøkelse, samt intervju av en referansegruppe bestående av ca 10 studenter etter hver ukessamling. I tillegg er det elektronisk kvantitativ sluttevaluering i 3. semester. Ex.paed evalueres midtveis av hver seminargruppeleder som opptakt til felles referansegruppemøte med to studenter fra hver seminargruppe (ca 30 studenter i hver seminargruppe). Sluttevaluering gjøres med elektronisk kvantitativ undersøkelse. Rapporter etter evaluering skal inneholde tiltaksplan.

I det følgende nevnes spesielle saker vi har fokusert på for å søke å bidra til økt studiekvalitet på PPU:

- Tettere oppfølging av studenter i praksis, blant annet ved at vi har økt antall individuelle påhør.
- Prosjektene PLOG (V07,H07) og SEMPRO (V08,H08) har hatt som målsetting å kvalitetssikre veiledningen i praksis. Erfaringene fra prosjektene viser at veiledningen i praksis varierer og det er behov for a) tettere samarbeid om veiledning mellom ILS og partnerskolene og b) skaffe til veie bedre kunnskap om veiledningen i praksisfeltet. H08

gjennomfører PPU et pilotprosjekt som gjennom intervjuer med rektorer, veiledere og studenter på utvalgte partnerskoler vil innhente kunnskap om hvordan dette utvalget opplever sentrale dimensjoner ved partnerskoleordningen og praksis i lærerutdanningen. Denne kunnskapen vil danne grunnlag for en survey som kan benyttes i longitudinell forskning og evaluering av partnerskolesamarbeidet

- Endring av undervisningstilbudet for studentene blant annet ved å samkjøre fellesforelesningene i pedagogikk og didaktikk. Styrket seminarundervisning i pedagogikk ved at temaer fra fellesforelesningene i pedagogikk og didaktikk danner grunnlaget for mer praksisnær undervisning. Seminarlederne får ressurs for å være tilstede på fellesforelesningene og dermed ha samme erfaringsgrunnlag som studentene.
- Styrke undervisningen med økt vekt på team-arbeid mellom faglærere i pedagogikk og fagdidaktikk slik at studentene opplever en bedre helhet i teoristudiet. Dette arbeidet utvikles videre og fortsetter å være et fokusområde i neste periode.
- Kompetanseheving av veiledere i partnerskolene. Praksis på partnerskolene er en svært viktig del av PPU. Vi jobber derfor kontinuerlig med kompetanseheving i skolene for å heve praksis- og dermed studiekvaliteten for studentene. Vi har blant annet utviklet og satt i gang to veiledningsemner på 10 studiepoeng hver, Veiledning og kommunikasjon og Veiledning og elevers læring. Dette arbeidet fortsetter, og i løpet av høsten 2008 utvikles Veiledning og profesjonsutvikling også på 10 studiepoeng. Det er videre tenkt å utvikles 30 ytterligere studiepoeng innen veiledning.
- Gjeninnføring av praksis i Ex.paed.
- Utvikling og tilbud av veiledning av nyutdannede lærere/uteksaminerte studenter som har fått jobb som lærer for å styrke tidligere studenters kompetanse og bedre overgangen fra utdanning til yrke. Dette er under kontinuerlig utvikling, og det vil også fokuseres på dette i kommende periode.
- Forbedre kvaliteten på innføringskurset PPU3110/PPU3110D og Ex.paed. ved utgivelsen av innføringsboka i praktisk-pedagogisk utdanning. Bokens redaktører og artikkelforfatterne er tilsatt ved ILS. Boken har fått god mottakelse og Universitetsforlaget ønsker at den kommer ut i en revidert utgave til studiestart H09
- Per dags dato har PPU ved ILS en eksamensordning med en skriftlig mappeeksamen og en muntlig eksamen. I løpet av perioden er det gjennomført to revisjoner av eksamensordningen ved PPU for bedre å måle studentenes kompetanse i forhold til målene i de respektive fagplanene. Revisjonene er i stor grad iverksatt med tett samarbeid med studentene. Revisjonsarbeidet er fulgt opp av tilsynssensor fra PLU ved NTNU. Rapporten fra tilsynssensor viser at eksamensordningen på PPU ved UiO gir en god, bred og målrelevant vurdering av studentenes kvalifikasjoner.
- Fra 2006 har PPU utarbeidet en relativt detaljert beskrivelse av vurderingskriterier (se vedlegg 11). Beskrivelsen er basert på de formelle vurderingskriteriene satt av UiO sentralt og er under kontinuerlig revisjon av faglærere sammen med studentene. Hensikten er at den skal fungere som et transparent og godt vurderingsverktøy i eksamenssituasjonen.

7 Er det fanget opp indikasjoner på særlig god kvalitet eller på sviktende kvalitet? Hvordan ble dette fulgt opp?

7.1 Indikasjoner på særlig god kvalitet

Kvalitetssystemene har fanget opp indikasjoner på særlig god kvalitet:

7.1.1 Forskning og utviklingsarbeid:

De vitenskapelig tilsatte på PPU er meget aktive i interne og eksterne forsknings- og utviklingsarbeid noe som blant annet er dokumentert i forfatterskap av Kunnskapsløftets læreplaner for fag, vitenskapelige monografier, artikkelsamlinger, artikler (FRIDA), nye videreutdannings- og etterutdanningstilbud på ILS.

For tiden har tilsatte på PPU prosjektansvar for den nasjonale undersøkelsen i internasjonale prosjektet "Civic Education Study". Den samlede forskningsporteføljen på PPU og andre enheter på ILS som EKVA og Utdanningsledelse, sikrer at undervisningen på PPU har en solid forskningsforankring.

7.1.2 Praksis og undervisning:

Generelt sett får praksiskomponenter, samt mikroundervisningen svært gode tilbakemeldinger. Fagdidaktikkundervisningen og seminargruppene i pedagogikk får også gode tilbakemeldinger. Instituttledelsen følger opp positive tilbakemeldinger til ansatte i medarbeidersamtaler. Praksisansvarlig følger opp positive tilbakemeldinger om praksis.

7.1.3 Eksamensordningen:

Som følge av erfaringer og tilbakemeldinger om at eksamensordningen på PPU var for omfangsrik og for krevende, nedsatte instituttledelsen våren 2006 en komité for å utrede og utarbeide endringer i tråd med tilbakemeldingene. Studiekullet V07/H07 var de første studentene under den nye eksamensordningen. Tilbakemeldinger fra studenter og faglærere har vært gode. Tilsynssensor har vurdert eksamensordningen til PPU ved 3 eksamener til nå, senest høsten 2007, og dermed både gammel og ny ordning. Tilsynssensor har levert rapport av sine inntrykk i forhold til ny eksamensordning både for muntlig eksamen og skriftlig mappevurdering. Tilsynssensor formidlet et godt inntrykk av eksamensordningen og eksamenskulturen ved PPU (se vedlegg 6).

For å følge opp vurderingsordningen, samt etterstrebe enhetlig praksis rundt vurdering, har ILS hatt to todagers seminar for pedagoger, faglærere og administrasjonen på PPU. Arbeid med eksamen, vurdering, sensurering og rutiner rundt påhør i praksis var i fokus. PPU ledelsen vil initiere at lignende seminarer holdes hvert år for å sikre kvaliteten og utviklingen av eksamensordningen. Siste seminar ble avholdt oktober 2008.

7.1.4 Organiseringen av studiet:

I løpet av 2006 ble det vedtatt endring av organiseringen av PPU, slik at PPU nå består av to emner: et innføringsemne og en hoveddel. Tilbakemeldingene fra V2007 viser at dette har fungert bra, og at endringen har virket positivt for kvaliteten på PPU. De gode tilbakemeldingene viderefremmes til alle involverte, og gjøres, sammen med negative tilbakemeldinger, til utgangspunkt for ytterligere forbedringer. Spesielt positivt er den gode studentoppslutningen om fellesforelesningene og minimalt fravær på seminarundervisningen i pedagogikk og fagdidaktikk. Årsaken til dette kan føres tilbake til at tematikk fra

fellesforelesningene i pedagogikk og didaktikk danner utgangspunkt for undervisningen på seminarsamlingene i samme uke.

7.1.5 Praksis i Ex.paed.:

I 2007 gjeninnførte ILS praksis i Ex.paed. Praksisen har 2,5 dagers varighet. Høsten 2007 ble studentene på Ex.paed. koblet sammen med studenter på emnet Veiledning og kommunikasjon. Tilbakemeldinger viser at dette var svært vellykket. Studentene gir svært gode tilbakemeldinger på opplevelsen av og betydningen av praksis i Ex.paed. Dessuten gir studentene på Veiledning og kommunikasjon gode tilbakemeldinger på det å ha Ex.paed.-studenter som de veileder på sin skole.

Instituttet vil bygge videre på erfaringen fra H07. H07 ble ny bok for Ex.paed og PPU3110 innføringskurset introdusert. Boken er en innføringsbok i praktisk pedagogisk utdanning, skrevet og redigert av vitenskapelig tilsatte på ILS. Boken har fått gode tilbakemeldinger og kommer i redigert utgave H09.

7.1.6 Universell utforming – IKT

PPU benytter læringsplattformen ITL til all studieinformasjon. ITL fungerer godt i forhold til universell utforming (for studenter med synshemming).

7.2 Indikasjoner på sviktende kvalitet

Kvalitetssystemene har fanget opp indikasjoner på sviktende kvalitet.

7.2.1 Studieinformasjon på ITL

Kvalitetssystemene fanget opp at studieinformasjonen på ITL var vanskelig tilgjengelig. Dette er fulgt opp ved redigering av informasjonsheftet og omstrukturering av studieinformasjonsfaget i ITL. Instituttet arbeider kontinuerlig med forbedring av informasjon. Studentenes tilbakemeldinger er en meget viktig faktor i dette arbeidet.

7.2.2 Fagstudier på LAP

LAP-studentene begynner på PPU etter 2,5 år med fagstudier. De tar 60 studiepoeng i ett fag og 80 studiepoeng i et annet fag. Studentene tar imidlertid 10 studiepoeng i et fagemne ved siden av PPU. Dette fagemnet kan være innenfor det faget de skal ha 60 studiepoeng, altså vil de da ha 50 studiepoeng i faget når de starter på PPU. Dersom noen studenter har strøket i et emne, henger de etter med 10 studiepoeng, men får likevel anledning til å begynne på PPU med kun 40 studiepoeng i fag.

Det har kommet tilbakemeldinger fra praksisskoler om studenter som har sviktende muntlige ferdigheter i fremmedspråk. I tillegg til at studentene kan ha få studiepoeng i fag, benyttes det lite eller ingen muntlig aktivitet i eksamensordningene for flere språkfag. Dette kan derfor være én årsaksforklaring til at studentene har sviktende muntlige ferdigheter.

Kvalitetssystemet har fanget opp tilfeller av svakere faglig bakgrunn blant LAP-studenter, og misnøye blant en del studenter med å ta 10 studiepoeng i fag ved siden av PPU. Dette har blitt fulgt opp i PPU-ledelsen, og et notat om problemstillingen ble sendt til programrådet for LAP til behandling.

7.2.3 LAP studenter mindre tilfreds med PPU

Kvalitetssystemene viser at LAP-studentene gjennomgående har vært mindre fornøyd enn studenter som ikke går på LAP. Dette har vært tatt opp til drøfting og følges opp i PPU-ledelsen. Tiltakene som kan iverksettes må imidlertid ses i sammenheng med eventuelle tiltak som iverksettes på LAP. I løpet av H08/V09 vil LAP-studiet revideres. Dette vil forhåpentligvis skape bedre programtilhørighet. Forventede tiltak er at studentene får praksiserfaring hvert år og at fagtilbudet snevres for å skape bedre helhet i lærerutdanningen. Revisjonen vil fortsette V09 og ny ordning iverksettes etter planen H09

7.2.4 Gjennomstrømming PPU deltid

Gjennomstrømmingen på PPU deltid V06-V07 var svakere enn for foregående kull og for heltidsstudentene. Ved dette kullet var det svært mange som utsatte eksamen på PPU. Resultater fra studentundersøkelsen pekte spesielt på problemet med at tidspunkt for eksamensavviklingen på PPU falt sammen med eksamen/sensursavviklingen i skolen. Dessuten kan det videre ha sammenheng med at de skriftlige arbeidene for dette kullet fulgte en eldre eksamensordning. Det er iverksatt tiltak for at tidspunkt for eksamensavviklingen på PPU legges utenom eksamener/sensur på skolene.

7.2.5 For stor avstand praksis - teori i studiet

Forholdet teori – praksis i lærerutdanningen er et tilbakevendende tema. Studentene etterlyser bedre tematisk sammenheng og mer praksisnær undervisning. Tiltak som vil bli iverksatt er sterkere grad av tematisk samarbeid mellom pedagoger og fagdidaktikere slik at undervisningen får et sterkere helhetlig preg, samt nærmere tilknytning til praksisfeltet i sentrale temaer som f.eks klasseledelse/ledelse for læring og vurdering.

SEMPRO, seminargruppeprosjektet, er et prosjekt vi har gjennomført i 2008 med tanke på tettere kobling mellom teori og praksis, samt forbedring av kontakten med studentene og skolene under praksisperiodene. Evalueringen av dette prosjektet vil foreligge mot slutten av 2008.

7.2.6 Ettfagsstudenter

Ettfagsstudenter på PPU har, etter PPU-ledelsens vurdering, ikke et tilfredsstillende tilbud i nåværende ordning. Per dags dato har ettfagsstudentene hatt et tilleggspensum på 650 sider som kan være gjenstand for prøving til muntlig eksamen. Tofagsstudenter leverer en oppgave i det ene fagdidaktiske faget til godkjenning underveis i studiet. Oppgaven leveres i det faget studenten skal opp i til muntlig. I eksamensmappen leverer tofagsstudentene en oppgave i det andre fagdidaktiske faget. Ettfagsstudentene har ikke måttet levere en oppgave til godkjenning underveis i studiet, kun oppgaven som skal inn i eksamensmappen. Begrunnelsen for det har vært at de kun har ett fag.

Studenter og faglærere har uttrykt misnøye med ordningen. På fagseminaret for PPU H08, ble det vedtatt at ettfagsstudentene skal levere en oppgave til godkjenning underveis i studiet. Denne oppgaven tar utgangspunkt i det ordinære pensumet i faget. Den skriftlige oppgaven i mappen vil ha ekstralitteratur (650 sider) som basis. Til muntlig eksamen blir studentene eksaminert i det ordinære pensumet. Ettfagsstudentene får derfor en likeverdig eksamensordning som tofagsstudentene. Ordningen trer i kraft V09.

7.2.7 Universell utforming – tilrettelegging for funksjonshemmede studenter

Høsten 2007 oppdaget vi mangelfulle rutiner på å fange opp behov for tilrettelegginger der dette ikke meldes til oss direkte. Dette har resultert i et omfattende arbeid for å bedre rutinene i forhold til å fange opp eventuelle behov, samt for å tilrettelegge for funksjonshemmede studenter. Funksjonshemmede studenter i lærerutdanningen og i praksis spesielt bringer med seg en del vanskelige problemstillinger. Vi har gjort en del undersøkelser, samt søkt råd både fra Konsulenttjenesten for funksjonshemmede studenter, NAV, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Studieavdelingen UiO, Kunnskapsdepartementet (via Studieavdelingen). I tillegg har vi knyttet til oss en ressursperson i forhold til funksjonshemmede studenter som fungerer som en veileder og støtteperson for praksisskolene og for studentene. Via dette arbeidet og denne ressurspersonen, er vi nå stolte av at vi kan håndtere utfordringene med funksjonshemmede studenter på en profesjonell måte. Tilbakemeldingene fra skolene som er involvert, samt fra studentene, støtter dette. Vi vil fortsette å arbeide med dette.

Rutinene går i hovedsak ut på informasjon i forkant og tett oppfølging forut for utfordringene og underveis i studiet, samt heve kompetansen blant egne ansatte. Vi har lagt ut informasjon om hva som kreves i studiet på web, i forbindelse med informasjon til søkere. Samtidig bes studenter med behov for spesiell tilrettelegging å opplyse om dette ved søknad til studiet. Etter opptak inviteres studenten til et møte som følger en bestemt mal. Vi gjennomfører også prøvepraksis før praksisperioden for å kartlegge utfordringer og behov. Vi har knyttet til oss kontaktpersoner i NAV som stiller på møtet og/eller prøvepraksis dersom det er behov. Tilretteleggingen må imidlertid gå på å kompensere så godt som mulig for funksjonshemminger, ikke på senking av faglige krav (i forhold til vurderingskriteriene, tilstedeværelse, vanlige klasser på ungdomstrinn/vgs o.l..) Alle studenter må vurderes etter de samme kriteriene for vurdering av praktisk lærerdyktighet.

8 Hva er det viktig å fokusere på i fremtiden?

Den største utfordringen og dermed det overordnede satsingsområdet, vil være å sikre tettere samarbeid og felles utviklingsprosjekter mellom partnerskapsskolene og PPU ved ILS. For studentene er det viktig at en profesjonsutdanning oppleves som et helhetlig studium, hvor pedagogikk, fagdidaktikk og praksis utgjør en helhet. Partnerskolene må trekkes aktivt inn i undervisningen (forelesninger/seminarsamlinger) som lærerutdannere for praksis, og faglærere på PPU må benytte eksempler fra praksisfeltet i teoriundervisningen.

Som deltaker i revisjonen av LAP og premissleverandør i ulike fora for den forestående meldingen om ny nasjonal lærerutdanning, vil PPU fremstå både som en aktiv og attraktiv aktør i utviklingen av lærerutdanningen generelt og på UiO spesielt.

I tillegg til videreføring av flere av punktene ovenfor, vil instituttet blant annet arbeide aktivt for:

- Utvikle et tett samarbeid mellom pedagoger, fagdidaktikere og partnerskolene, og vurdere forholdet mellom forelesninger og seminargruppene.
- Sikre at de tilsattes forskningsresultater blir gjort kjent og at de blir benyttet i undervisningen.

- For å sikre god kvalitet på veiledningen av studentene i praksis, vil det på basis av den nevnte pilotstudien (se pkt 6.1) gjennomføres en survey undersøkelse hvert år i forhold til praksisfeltet.
- Forbedre kvaliteten på forelesningene ved å tilby forelesningskurs med fokus på presentasjon, metode, bruk av PowerPoint og andre hjelpemidler.
- Øke måltallet studenter fra 360 til 450.
- Utvide fagdidaktikkporteføljen på PPU i forhold til realfagene og nye programfag i grunnopplæringens 11-13 trinn. Som et første tiltak blir det opprettet tilbud om fagdidaktikk i fysikk fra V09.
- Sikre god rekruttering til det vitenskapelige personell ved PPU, blant annet ved å utvikling av et førstelektor- og dosentprogram ved ILS.
- Utvikle de gode rutinene for kontinuerlig oppdatering, slik at PPU fortsatt fremstår som et forskningsbasert studium.

9 Sammenfattende begrunnelse for programmets videreføring, endring eller nedleggelse

Samfunnet etterspør lærere som har solid faglig og pedagogisk utdanning. PPU studiet ved ILS tilfredsstiller dette samfunnskravet.

PPU ved ILS er i dag landets største lærerutdanner på universitetsnivå, og er en meget attraktiv lærerutdanning med stor tilsøkning og høy grad av tilfredshet blant studentene.

I programperioden er det innført et effektivt kvalitetssikringssystem som har bidratt til å synliggjøre og styrke kvaliteten på utdanningen. Et hvert system har behov for videreutvikling, og endringer som er foretatt er i programperioden er solid dokumentert og forankret i organisasjonen PPU.

UiO har klart gitt uttrykk for økt satsing på lærerutdanning både for å sikre samfunnet tilgang på dyktige lærere og å utvikle forskning på skole, utdanning og undervisning.

Ikke minst viser søkertallene at det er behov for alle variantene av PPU. På bakgrunn av foreliggende evalueringer og rapporter, samt egen kjennskap til programmet, mener PPU-ledelsen at ILS har en svært god Praktisk-pedagogisk utdanning, som er et godt utgangspunkt for videre forbedring og utvikling.